

POSTANOWIENIE

Dnia 24 marca 2015 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie, III Wydział Cywilny, w składzie:

Przewodniczący: SSO Joanna Bitner

po rozpoznaniu w dniu 24 marca 2015 r. w Warszawie, na posiedzeniu niejawnym

sprawy z wniosku Z. P. Partii (...) - kandydata Komitetu Wyborczego Kandydata ma Prezydenta RP ((...))

z udziałem B. K., Prezydenta RP, kandydata Komitetu Wyborczego Kandydata na Prezydenta RP B. K. ((...))

o nakazanie – w trybie art. 111 § 1 Kodeksu Wyborczego - Uczestnikowi postępowania niezwłocznego przeproszenia Wnioskodawcy i członków jego Komitetu Wyborczego za podanie nieprawdziwych informacji podczas Konwencji Wyborczej w dniu 07.03.2015 r. w postaci obraźliwych stwierdzeń: „(...)”; przy czym przeproszenie ma polegać na opublikowaniu na koszt Wnioskodawcy w (...), (...), (...), (...) i w (...) komunikatu słownego powtarzanego przez 3 kolejne dni w godzinach największego odbioru: „Przepraszam kandydata na prezydenta RP Z. N. i członków jego Komitetu Wyborczego i wycofuję się ze stwierdzenia iż niemądrzy są ci, którzy mówią o odbudowywaniu Polski ze zgliszcz albo znowu trzeba będzie ratować gospodarkę oraz iż trzeba być ślepym żeby nie widzieć, że żyjemy w złotym okresie dla Polski”

postanawia:

wniosek oddalić.

UZASADNIENIE

Wnioskiem z dnia 23 marca 2015 r. **Z. P. Partii (...) - kandydat Komitetu Wyborczego Kandydata ma Prezydenta RP ((...))**, skierowanym **przeciwko Uczestnikowi B. K., Prezydentowi RP, kandydatowi Komitetu Wyborczego Kandydata na Prezydenta RP B. K. ((...))**, wniósł o nakazanie Uczestnikowi postępowania niezwłocznego przeproszenia Wnioskodawcy i członków jego Komitetu Wyborczego za podanie nieprawdziwych informacji podczas Konwencji Wyborczej w dniu 07.03.2015 r. w postaci obraźliwych stwierdzeń: „(...)”; przy czym przeproszenie ma polegać na opublikowaniu na koszt Wnioskodawcy w (...), (...), (...), (...) i w (...) komunikatu słownego powtarzanego przez 3 kolejne dni w godzinach największego odbioru: „Przepraszam kandydata na prezydenta RP Z. N. i członków jego Komitetu Wyborczego i wycofuję się ze stwierdzenia iż niemądrzy są ci, którzy mówią o odbudowywaniu Polski ze zgliszcz albo znowu trzeba będzie ratować gospodarkę oraz iż trzeba być ślepym żeby nie widzieć, że żyjemy w złotym okresie dla Polski”.

Wniosek ten Wnioskodawca złożył w trybie art. 111 § 1 Kodeksu Wyborczego.

Sąd ustalił i zważył, co następuje:

Wnioskodawca złożył wniosek w trybie art. 111 § 1 Kodeksu wyborczego. Przepis ten stanowi, że jeżeli wypowiedzi rozpowszechniane w ramach agitacji wyborczej zawierają informacje nieprawdziwe, **kandydat lub pełnomocnik wyborczy zainteresowanego komitetu wyborczego** ma prawo wnieść do sądu okręgowego wniosek m.in. o nakazania sprostowania takich informacji, nakazania publikacji odpowiedzi na stwierdzenia naruszające dobra osobiste, nakazania przeproszenia osoby, której dobra osobiste zostały naruszone.

Powołany przepis o udzielenie ochrony jest uwarunkowany zawarciem w materiałach wyborczych bądź wypowiedziach lub innych formach agitacji wyborczej nieprawdziwych informacji. Treść przepisu wyraźnie ogranicza

możliwość zastosowania środków przewidzianych w art. 111 § 1 Kodeksu wyborczego jedynie do agitacji wyborczej. Jest to tryb szczególny, cechujący się znacznym przyspieszeniem postępowania, powodującym z istoty rzeczy ograniczenie gwarancji procesowych, choćby przez konieczne ograniczenie czasu, w jakim uczestnik może zająć stanowisko, umożliwienie rozpoznania sprawy nawet mimo usprawiedliwionej nieobecności wnioskodawcy czy uczestnika, ograniczenie czasu na wniesienie środka zaskarżenia, wyłączenie kontroli kasacyjnej. Te rozwiązania prawne są zrozumiałe, gdyż chodzi o zapewnienie wydania rozstrzygnięcia w czasie, kiedy jest jeszcze to istotne, a więc zanim kampania wyborcza się zakończy i dana publikacja, czyli materiał wyborczy lub inna forma agitacji wyborczej, zdezaktualizuje się. ***Ograniczenia te powodują jednak, że tryb ten ma charakter ewidentnie wyjątkowy, przez co treść przepisu art. 111 § 1 Kodeksu wyborczego musi być wykładana ściśle. Dotyczy to także podmiotów, które są uprawnione do wniesienia żądań wskazanych w tym przepisie. Podmiotami tymi mogą być tylko kandydat albo pełnomocnik wyborczy zainteresowanego komitetu wyborczego.*** Nie jest do tego zatem uprawniona osoba, która nie jest pełnomocnikiem wyborczym komitetu wyborczego ani nie jest kandydatem [tu: na prezydenta].

W ocenie Sądu, status kandydata, uprawniający do wystąpienia z wnioskiem w trybie art. 111 Kodeksu wyborczego, nabywany jest dopiero z chwilą rejestracji kandydata przez Państwową Komisję Wyborczą i wciągnięcia go na listę kandydatów na Prezydenta RP. Nie jest kandydatem w rozumieniu tego przepisu osoba, która nie została ogłoszona przez PKW kandydatem na Prezydenta RP.

Na taką wykładnię użytego w tym artykule pojęcia „kandydat” nie ma wpływu to, że w innych artykułach rozdziału 12. dotyczącego kampanii wyborczej ustawodawca posługuje się zamiennie określeniami „kandydat” i „kandydat określonego komitetu wyborczego”. Z kontekstu tych przepisów jasno bowiem wynika, gdzie chodzi o kandydatów na Prezydenta RP, gdzie o kandydatów na kandydata, a gdzie o jednych i drugich. Jednak ***w przepisie art. 111 dotyczącym składania wniosków w trybie wyborczym - trzeba u zżyte w nim pojęcia, także pojęcie „kandydata”, rozumieć restrykcyjnie: ściśle i zawężająco, albowiem przepis ten ma charakter wyjątkowy i stanowi potężny wyłom w gwarancjach procesowych i standardach rzetelnego procesu.*** Wyżej wskazano już tego przykłady, a najbardziej chyba ewidentnym jest wśród nich możliwość przeprowadzenia rozprawy i wydania rozstrzygnięcia pod nieobecność przeciwnika i bez wysłuchania jego racji - nawet, gdy jego nieobecność jest usprawiedliwiona. Jak wskazano wyżej, istnieją konieczne przyczyny, które usprawiedliwiają taki tok postępowania - ale niezmiennie ma on wyjątkowy charakter i bardzo silnie ogranicza gwarancje procesowe na rzecz szybkości postępowania. To sprawia, że do możliwości procedowania w trybie wyborczym należy podchodzić z dużą ostrożnością i pamiętać o zagrożeniach, jakie niesie on ze sobą. Dlatego też, zdaniem Sądu, nie jest możliwe jakiegokolwiek rozszerzające czy swobodne interpretowanie jego postanowień. Użyte w art. 111 słowo „kandydat” należy zatem rozumieć tak wąsko, jak jest to możliwe - zatem jako osobę zarejestrowaną jako kandydat i wpisaną przez PKW na jawną i publicznie ogłoszoną listę kandydatów na Prezydenta RP.

Sąd nie dostrzega w takiej interpretacji przepisu art. 111 Kodeksu wyborczego żadnego zagrożenia nadmiernym zawężeniem zakresu jego stosowania. Przepis ten może i powinien spełniać swą rolę ochronną, która ma na celu ochronę przede wszystkim wyborców i ich prawa do swobodnego podjęcia decyzji w przedmiocie wyboru reprezentanta, nie będąc wprowadzonym w błąd, zmanipulowanym, a w dalszej kolejności także ochronę interesów kandydatów w szerokim tego słowa znaczeniu (tzn. kandydatów na Prezydenta RP oraz kandydatów na kandydatów na Prezydenta RP). Zwrócić bowiem należy uwagę, że wniosek w trybie wyborczym może złożyć nie tylko sam kandydat na Prezydenta RP, ale także pełnomocnik wyborczy komitetu wyborczego - który jest rejestrowany przez PKW z chwilą zgłoszenia komitetu wyborczego. Do czasu, aż kandydat komitetu wyborczego zostanie uznany za kandydata na Prezydenta RP - prawa wyborców do rzetelnej informacji w kampanii wyborczej może z powodzeniem bronić pełnomocnik wyborczy komitetu wyborczego.

Jak wynika z publicznie dostępnych materiałów Państwowej Komisji Wyborczej, w dacie złożenia wniosku, jak i w dacie jego rozpoznania, Wnioskodawca nie był ani pełnomocnikiem wyborczym komitetu wyborczego, ani kandydatem na prezydenta. Był jedynie kandydatem na kandydata na prezydenta. Jak wynika z informacji PKW

udostępnionych na jej stronie internetowej (wydruk k. 6), w dniu 23 marca 2015 r. oraz w dniu 24 marca 2015 r. w chwili rozpoznania niniejszej sprawy, było jedynie trzech kandydatów na Prezydenta RP:

1. J. M. – kandydat zgłoszony przez Komitet Wyborczy Kandydata na Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej J. M. i zarejestrowany przez PKW dnia 20 marca 2015 r. (...);
2. B. K. – kandydat zgłoszony przez Komitet Wyborczy Kandydata na Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej B. K. i zarejestrowany przez PKW dnia 18 marca 2015 r. (...);
3. A. J. – kandydat zgłoszony przez Komitet Wyborczy Kandydata na Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej A. J. i zarejestrowany przez PKW dnia 23 marca 2015 r. (...).

W dniu 23 marca 2015 r. Komitet Wyborczy Kandydata na Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej P. K. zgłosił także do zarejestrowania jako kandydata P. K. – jednak PKW w chwili wydania niniejszego postanowienia nie rozstrzygnęła jeszcze tego wniosku.

Wśród kandydatów na Prezydenta RP nie ma zatem, jak dotychczas, Wnioskodawcy.

Wnioskodawca nie jest także pełnomocnikiem komitetu wyborczego. Jak wynika z danych udostępnionych przez PKW na jej stronie internetowej (wydruk k. 7-8), PKW podjęła uchwały w sprawie przyjęcia zawiadomienia o utworzeniu 26 komitetów wyborczych w związku z wyborami Prezydenta RP – i Wnioskodawca nie jest pełnomocnikiem wyborczym żadnego z nich. W szczególności Wnioskodawca nie jest pełnomocnikiem wyborczym Komitetu Wyborczego Kandydata na Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej Z. N. (poz. 16) – pełnomocnikiem tym jest bowiem Z. S..

Wniosek złożony w niniejszej sprawie należy zatem uznać za zgłoszony przez podmiot nieuprawniony do złożenia wniosku w trybie art. 111 § 1 Kodeksu wyborczego.

Wobec powyższego Sąd wniosek ten oddalił, na podstawie art. 514 § 2 k.p.c. w zw. z art. 111 § 2 k.p.c. Sąd rozpoznaje bowiem wnioski złożone w trybie art. 111 § 1 Kodeksu wyborczego – na rozprawie, w postępowaniu nieprocesowym (art. 111 § 2 Kodeksu wyborczego); jednak nawet w wypadkach, gdy ustawa wymaga przeprowadzenia rozprawy, sąd może, bez wzywania zainteresowanych do udziału w sprawie, oddalić wniosek na posiedzeniu niejawnym, jeżeli z treści wniosku wynika oczywisty brak uprawnienia Wnioskodawcy (art. 512 § 2 k.p.c.).

Mając to wszystko na uwadze, Sąd postanowił jak w sentencji.

ZARZĄDZENIE

(...):

- (...);

- (...).